

INSTITUTIONEN FÖR NEUROVETENSKAP OCH FYSIOLOGI

SN00048, Introduktion till interdisciplinär forskning inom psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatri, 3 högskolepoäng

Introduction to Interdisciplinary Research in Compulsory Psychiatric Care and
Forensic Psychiatry, 3 credits

Forskarnivå / Third-cycle level

Litteraturlista för SN00048

Litteraturlistan är fastställd av Rådet för utbildning på forskarnivå vid Sahlgrenska Akademin
2026-03-03, att gälla från och med vårterminen 2026.

Se litteraturlistan på nästa sida.

Litteraturlista, Kurs 1 COMPFOR

Boken *Psykiatrin, tvånget och lagen* och de rättsliga dokumenten kan lämpligen användas som uppslagsverk.

Obligatorisk litteratur

Grönwall L, Holgersson L, Idarsson B (2023) *Psykiatrin, tvånget och lagen*. Nordstedts juridik.

Bennet T (2025) Rättspsykiatrisk vård - tvångsvård som påföljd för brott. I *Tvång på gott och ont - en forskningsantologi om tvång i välfärden* (red. Moa Dahlin, Niklas Juth, Stefan Sjöström), Iustus.

Dahlin M (2025) Psykiatrisk tvångsvård. I *Medicinsk rätt* (red. Kavot Zillén, Titti Mattsson, Santa Slokenberga), Norstedts juridik.

NJA 2004 s. 702. <https://lagen.nu/dom/nja/2004s702>

Lundahl A, Helgesson G, Juth N (2024) Is compulsory care ethically justified for patients with borderline personality disorder? *Clinical Ethics*, 19(1), 35-46.
<https://doi.org/10.1177/14777509231216036>

Hartvigsson T (2023) Between punishment and care: autonomous offenders who commit crimes under the influence of mental disorder. *Criminal Law and Philosophy*, 17(1), 111–134.

Broström L, Nilsson A (2023) Etikprövningslagen och funktionsrättskonventionen: normkonflikter och reformbehov. *Förvaltningsrättslig tidskrift*, 2, 179–205.
<https://doi.org/10.53292/a17743e5.eb16a04f>

Elliott C, Lamkin M (2016) Restrict the recruitment of involuntarily committed patients for psychiatric research. *JAMA Psychiatry*, 73(4), 317–318.
<https://doi.org/10.1001/jamapsychiatry.2015.3117>

Eriksson L (2025) Introduktionsmaterial och läsanvisning för vetenskapsteoretiskt moment.

Bowker G, Star S (2000) *Sorting things out: classification and its consequences*. Sid. 1-13, MIT Press.

Bacchi C (2009) *Analysing policy: what's the problem represented to be?* Sid. 1-21, Pearson Education Australia.

Podcastavsnitt: *Philosophy Bites: Steven Hyman on categorising mental disorders*.
Publicerad 29 januari 2016. Tillgänglig via exempelvis Podcaster och Spotify.

Alternativt,

Hyman SE (2010) The diagnosis of mental disorders: the problem of reification. *Annual Review of Clinical Psychology*, 6, 155–179.

<https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.3.022806.091532>

Svenska Psykiatriska Föreningen (2013) Psykiatrisk tvångsvård: kliniska riktlinjer för vård och behandling. Svenska Psykiatriska Föreningen och Gothia Fortbildning. Svensk Psykiatri, nr 13.

<http://www.svenskpsykiatri.se/wp-content/uploads/2017/03/SPF-kliniska-riktlinjer-om-Psykiatrisk-Tv%C3%A5ngsv%C3%A5rd.pdf>

Rättsliga dokument

Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-19911128-om-psykiatrisk-tvangsvard_sfs-1991-1128/

Lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-19911129-om-rattpsykiatrisk-var_d_sfs-1991-1129/

Lag (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-19911137-om-rattpsykiatrisk-undersokning_sfs-1991-1137/

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (HSLF-FS 2022:62)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2022-12-8277.pdf>

Proposition 1990/91:58 om psykiatrisk tvångsvård m.m.

<https://data.riksdagen.se/fil/D8F7BD1F-FB87-4BE3-A487-9D99484DD372>

Proposition 1999/2000:44 Psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård

https://www.regeringen.se/contentassets/0a7f77de19dc47b8a659dab59f622c30/-psykiatrisk-tvangsvard-och-rattpsykiatrisk-var_d/

Proposition 2007/08:70 Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården

https://www.regeringen.se/contentassets/e21e26b39ef24614b73c9e80cdd07790/ny-var_dform-inom-den-psykiatriska-tvangsvarden/

Proposition 2007/08:97 Påföljder för psykiskt störda lagöverträdare

<https://www.regeringen.se/contentassets/67519462a57f4f749f175e449d1db071/pafolj-der-for-psykiskt-storda-lagovertradare-prop.-20070897>

Proposition 2019/20:84 Förbättringar för barn inom den psykiatriska tvångsvården
<https://www.regeringen.se/contentassets/6daad80d479449a4ba166ef42d20efa8/forbattningar-for-barn-inom-den-psykiatriska-tvangsvarden.pdf>

Förordning (1991:1413) om rättspsykiatrisk undersökning
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-19911413-om-rattspyskiatrisk_sfs-1991-1413/

Lag (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-19912041-om-sarskild-personutredning-i_sfs-1991-2041/

Frivillig fördjupningslitteratur

Howner K, Andiné P, Bertilsson G, Hultcrantz M, Lindström E, Mowafi F, Snellman A, Hofvander B (2018) Mapping systematic reviews on forensic psychiatric care: a systematic review identifying knowledge gaps. *Frontiers in Psychiatry*, 9:452. doi: 10.3389/fpsyt.2018.00452.

Howner K, Andiné P, Engberg G, Ekström EH, Lindström E, Nilsson M, Radovic S, Hultcrantz M (2020) Pharmacological treatment in forensic psychiatry: a systematic review. *Frontiers in Psychiatry*, 10:963. doi: 10.3389/fpsyt.2019.00963.

Svennerlind C, Nilsson T, Kerekes N, Andiné P, Lagerkvist M, Forsman A, Anckarsäter H, Malmgren H (2010) Mentally disordered criminal offenders in the Swedish criminal system. *International Journal of Law and Psychiatry*, 33(4), 220-226. doi: 10.1016/j.ijlp.2010.06.003.

Tully J, Hafferty J, Whiting D, Dean K, Fazel S (2024) Forensic mental health: envisioning a more empirical future. *Lancet Psychiatry*, 11(11), 934-942. doi: 10.1016/S2215-0366(24)00164-0.

Megill A (1994) Introduction: four senses of objectivity. I *Rethinking Objectivity*. Sid. 1-20. Duke University Press.

Munthe C, Radovic S, Anckarsäter, H (2010) Ethical issues in forensic psychiatric research on mentally disordered offenders. *Bioethics*, 24(1), 35-44.

Socialstyrelsen (2023) LVU: handbok för socialtjänsten
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker--juridisk-handbok/2023-12-8859.pdf>
Kap. 2 *Utgångspunkter för LVU*, sid. 38 – 48
Kap. 4 *Påtaglig risk för att hälsa eller utveckling skadas*, sid. 61 – 66
Kap. 6 *Vård på grund av eget beteende*, sid. 84 – 97

Nationellt rättspsykiatriskt kvalitetsregister, RättspsyK (2024). Årsrapport 2023.
[Årsrapport 2023](#)

Hallett N, Whittington R, Richter D, Eneje E (2024) Coercion and violence in mental health settings. Springer.

<https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-61224-4>

Bejerot S (2025) Vår behandling kan rädda liv: men kanske får vi aldrig veta. *Dagens Nyheter* (7 jan). ["Vår behandling kan rädda liv – men kanske får vi aldrig veta" - DN.se](#)

Rättsmedicinalverket: Rättspsykiatri <https://www.rmv.se/verksamheter/rattpsykiatri/>

Inspektionen för vård och omsorg (2020) Ny lagstiftning för barn inom psykiatrisk tvångsvård.

<https://www.ivo.se/aktuellt/nyheter/2020/ny-lagstiftning-for-barn-inom-psykiatrisk-tvangsvard/>

2 mars 2026 / Peter Andiné, Anja Fernqvist